

Tulevaisuusorientoitunut johtaminen

Varhaiskasvatuksen johtajuusfoorum

30.9.2020 Verkkofoorum

Reijo Karhinen
Työelämäprofessori
www.reijokarhinen.fi
[@reijokarhinen](https://twitter.com/reijokarhinen)

Oletko Sinä valmis?

Maailmanhistorian aikana vain harvoin yksilöltä tai yhteiskunnalta on vaadittu yhtä paljon uudistumiskykyä kuin juuri nyt.

Jukka Vahti, Sitra

Toimintaympäristön muutos on nopeampaa kuin koskaan

Ilman koronaakin digitalisaatio ja ilmastonmuutos muokkaavat toimintaympäristöämme sellaisella vaikuttavuudella ja nopeudella jota ihmiskunta ei ole aiemmin kokenut

Eli näin ollen:

- **1. Uudistumisen tarve on nopeampaa kuin koskaan**
- **2. Osaamisen uudistamisen tarve on nopeampaa kuin koskaan**
- **3. Uudistumisen johtaminen on aikamme johtamisen ydintä**

Suomi uudistuu liian hitaasti

Meillä on paljon organisaatioita ja yhteisöjä ja jopa yrityksiä ja yksilöitä – ja sitä kautta toimintamalleja ja rakenteita – jotka ovat syntyneet ja jääneet Suomeen, jota ei enää ole.

Meillä on paljon vanhoja korporatioita, edunvalvontaorganisaatioita, niitä jotka puolustavat mennyttä aikaa.

Pienenä, ketteränä ja korkean osaamisen maana Suomi voisi olla kokoansa suurempi menestyjä globaalissa ei-fossiilisessa digitaloudessa.

Lähdemme paalupaikalta ihmiskunnan yhden vaikuttavimman murroksen kiihdytysvaiheeseen

**Me tarvitsemme enemmän tulevaisuuden
lukutaitoa**

**Me tarvitsemme yhteiskunnallisten
muutosten älykästä tulkintaa**

**Meidän pitää tehdä muutosten
tunnistamisesta, tutkitun tiedon
omaksumisesta ja uuden oppimisesta osa
suomalaista yleissivistystä?**

Kyky oppia uutta tärkein työelämätaito

- Kyky oppia uutta ja poisoppia vanhasta on keskeisin työelämätaito vauhdilla muuttuvassa toimintaympäristössä
- Uudet viestintäkanavat korostavat vuorovaikutustaitojen merkitystä – Avoin vuorovaikutus ja argumentointikyky kasvattavat luottamuspääomaa, joka on muutosvalmiuden keskeinen ponnahduslauta
- Siirrymme jäykästä ammatti-identiteetistä kohti joustavaa osaamisidentiteettiä. On unohdettava ajatus ”valmiiksi tulemisesta”
- Osaaminen haastaa titteleitä ja tutkintonimikkeitä. Useat työurat – jopa yhtä aikaa haastavat työelämätaitojen ydintä

Työ ja oppiminen sulautuvat yhteen

- Työ ja oppiminen sulautuvat yhteen – työn ja opiskelun yhdistäminen on vahva askel oikeaan suuntaan.
- Laaja-alaista osaamista tarvitaan – uudet työpaikat syntyvät pieniin yrityksiin ja organisaatioihin
- Yhä useampi työ on ongelmanratkaisua – sinnikkyys ja pitkäjänteisyys kunniaan.
- Oleellista on kyky hankkia tietoa, analysoida sitä, arvioida kriittisesti, luoda kokonaiskuvaa
- Kyky ymmärtää megatrendejä on must – digitalisaatio ja ilmastonmuutos oltava kaikessa läsnä, läpileikkaavana teemana
- Näkemyksellisyys – kyky rakentaa tulevaisuudenkuvaa - kyky rakentaa tulevaisuutta – näitä taitoja meidän on harjaannutettava

**Osaamistaseen tulevaisuuskestävyys
nousee organisaatiossa kuin organisaatiossa
vakavana haasteena johdon agendalle**

**Osaamisen uudistamisen johtamisesta
muodostuu yksi tärkeimmistä
organisaatioiden ydinprosesseista**

**Uuden
oppimisesta
kiinnostuneet
työntekijät ovat
tulevaisuuden
timantteja
niukkuuden
työmarkkinassa**

Visionääriset Organisaatiot:

- Johtavat suunnitelmallisesti osaamistasettaan
- Ovat kiinnostuneita työntekijöidensä työmarkkina-arvosta ja sen kehittymisestä
- Kehittävät järjestelmällisesti osaamisen johtamisosaamistaan
- Rakentavat edistyksellisillä osaamisen uudistamisen toimintamalleilla työnantajakuvaansa
- Arkipäiväistävät samalla osaamisen uudistamisen perusprosessejaan -vähemmän kursseja enemmän oppimista työssä
- Tekevät tiivistä yhteistyötä korkeakoulujen kanssa rakentaessaan tulevaisuuskestävää osaamistasettaan
- Eivät valita osaavan työvoiman puutetta – Edelläkävijäyrityksillä on imua!

Miten aikamme haastaa johtajuutta?

Johtamisen olemus on itsessään murroksessa – samoin johtajan rooli – näin varmasti myös varhaiskasvatuksen viitekehyksessä

- Johtaminen reaaliaikaistuu – tilanneherkkyyden vaade kasvaa – aikakäsite muuttuu
- Kyky näkemyksellisyyteen korostuu
- Asiakkaan vallan kasvu – asiakaskokemuksen johtaminen
- Esimiehen ja työntekijän roolit tasavertaistuvat
- Johtamisen hierarkia ohenee
- Johtajan arvopohjan aitoutta testataan uudella tavalla
- Tavoiteasetannan monimuotoistuminen Vastuullisuuden johtaminen
- Läpinäkyvyys , avoin vuorovaikutus ja aitous ovat nousussa
- Huomisen johtaminen on viestintää monikanavaisesti
- Johtajalta vaaditaan osaamisen ohella enemmän luottamuspääomaa, empatiaa, tunneälyä

**Uudistumisen johtaminen on
tasapainoilua vanhan ja uuden välillä –
Johdon ajankäyttö kertoo mikä johdolle
on tärkeää**

Voimakkaan uudistumisen polulle lähteminen edellyttää johdolta

- Valmiutta muuttua itse – Jos sinä et muutu, mikään ei muutu
- Näkemyksellisyyttä – kykyä johtaa kaukaa lähelle
- Rohkeutta viedä läpi uudistuksia – rohkeitakin
- Kykyä viestiä, viestiä, viestiä
- Merkittävää määrää luottamuspääomaa

**Johtaja ei yksin pysty viemään uudistumista maaliin
MUTTA yksin hän voi sen estää!**

Uudistumisprosessi vaati johtajan (miehellään uudistumismyönteisen) ja uudistumishenkisen kulttuurin

Johtaja

- Luo uudistumishenkisen ilmapiirin
- Näyttää omaa esimerkkiä konkreettisin teoin
- Viestii uudistumishalua
- Antaa ihmisille tilaa kokeilla ja loistaa

Kokeilukulttuurin rakentaminen on osa uudistamisprosessia

- Kokeilukulttuuri ponnistaa arvoista ja asenteista ja saa oikeutuksen johdon sanoista ja teoista
- Tarvitaan tulevaisuuteen luotsaava ja kokeiluita viitoittava visio ja strategia
- Kun tulevaisuutta ei voi ennustaa, voi siinä olla mukana luomalla uutta, kokeillen rakentamalla ja oppimalla

Uudistumisen johtaminen vaatii johtajalta luottamuspääomaa!

- sanojen ja tekojen harmoniasta
- kyvystä viestiä
- aidosta valmiudesta olla rehellinen itselleen ja muille

Mistä sitä kertyy?

- näkemyksellisyydestä
- läsnäolosta
- esimerkkinä toimimisesta
- uskottavasta arvopohjasta

**”Luottamuksen ydin on ihmisen eheys.
Eheän ihmisen ajatukset, sanat ja teot ovat yhtä
Eheän ihmisen toiminta on moraalisesti ja
eettisesti kestävä.**

-> Sellaisen ihmisen vierellä on helppo olla.”

Sari Sonninen HS mielipide 7.12.2019

Johtajan arvopohjan uskottavuus testataan
ajassamme entistä selvemmin, sillä:

kuljemme nuoret edelläkävijöinä kohti tulevaisuutta, jossa
yksilön valinnat yhä enemmän

Arvopohjaistuvat

A close-up photograph of a person wearing a white button-down shirt, holding a silver smartphone with both hands. The person's face is partially visible at the top, looking down at the device. The background is a blurred indoor setting with natural light. Overlaid on the left side of the image is text in Finnish.

Johtaminen on viestintää

**Avoin vuorovaikutus kasvattaa sekä
luottamusta tulevaan että lisää
muutosvalmiutta**

Vahva viestini on:

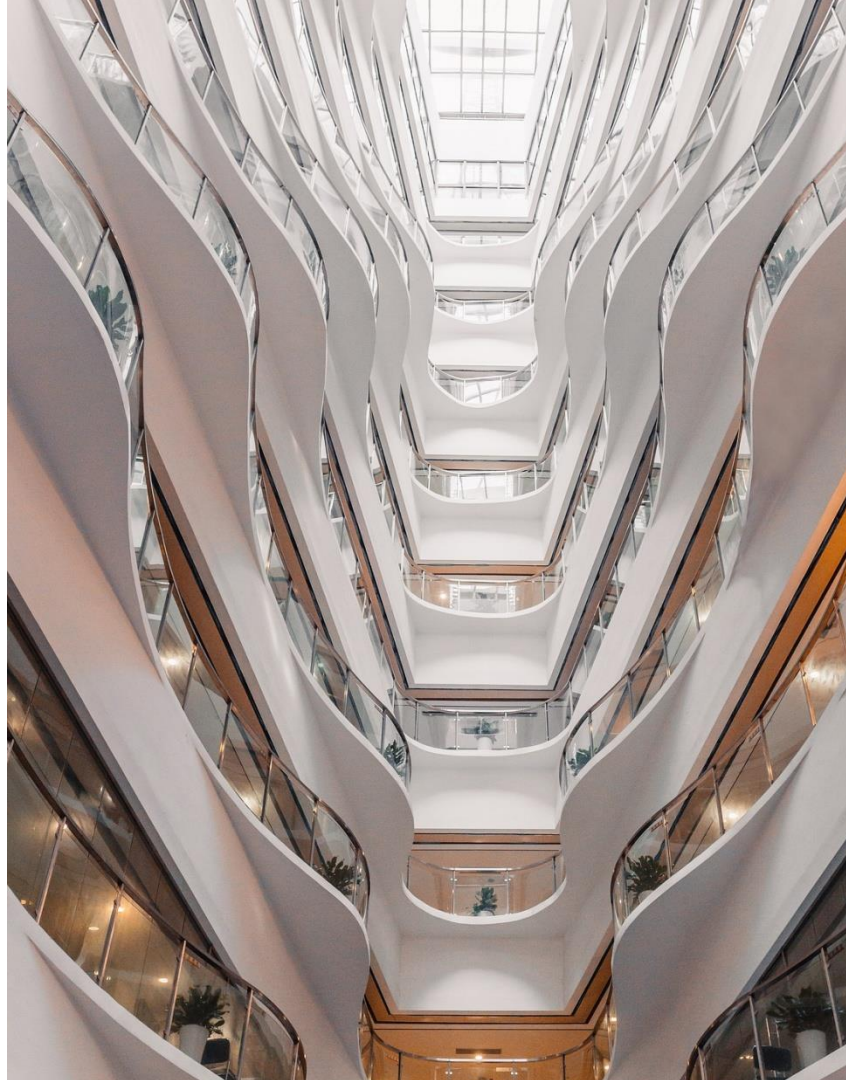
Johtaja altista itsesi keskustelulle – kaikissa kanavissa – ole esimerkki

Some-ajassa osaaminen vahvistuu jakamalla

- **Olemalla tässä ajassa somessa olet ajan hermolla**
- **Vaikka et ole – silti keskustelua käydään. Vain osallistumalla voit vaikuttaa ja oppia myös itse**
- **Oma identiteettini on muuttunut twitterin myötä – ehkä jopa paljonkin**
- **Koskaan aiemmin ei johtajalla ja asiantuntijalla ole ollut tällaista mahdollisuutta tehokkaaseen vaikuttamiseen ja läsnäoloon**
- **Ilmaherruus on tarjolla – jaa omaa ja asiantuntijakollegoittesi asiantuntijuutta**

Johdon tehtävä on näyttää suuntaa – Mitä olen oppinut?

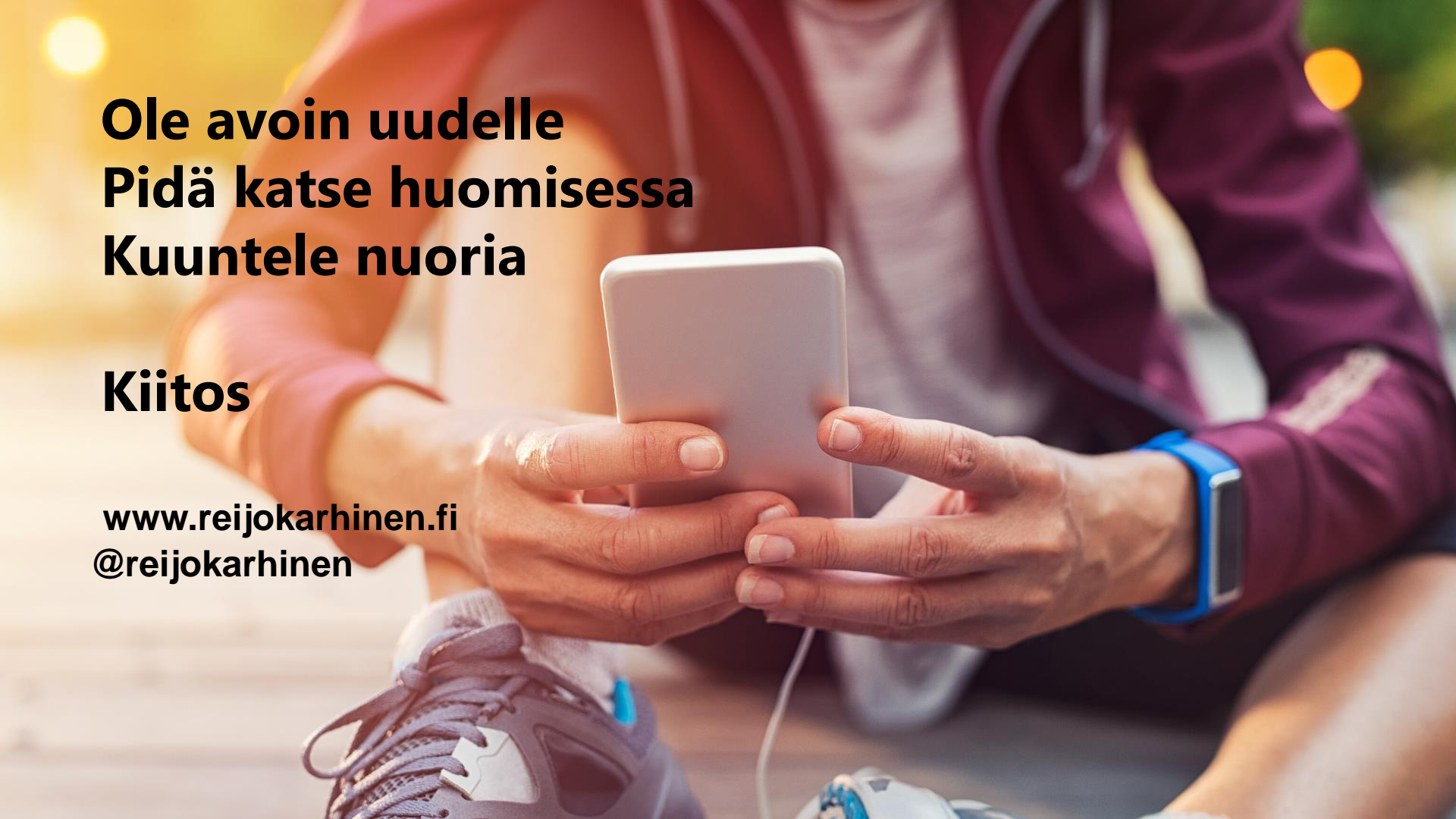
- johdon kyky viestiä ratkaisee lähes kaiken
- esimerkillä johtamisen tärkeys
- kuuntele ollaksesi ajan tasalla
- johda kaukaa lähelle
- tunnista tosiasiat –ole rehellinen itsellesi ja muille –kerro näkemyksesi –kerro suunta
- sanojen & tekojen harmonia = luottamuspääoma
- ole rohkea, luova ja näkemyksellinen
- ole avoin uudelle – tartu tilaisuuteen
- jos sinä et muutu, mikään ei muutu
- ole läsnä – muutosta johdetaan edestä
- anna organisaatiosi loistaa – ihmiset tekevät muutoksen organisaation koosta riippumatta
- jos arvopohjasi pettää – pettää kaikki

Hyvät ystävät, haastan teidät kaikki rakentamaan tulevaisuuskestävää Suomea

- Uudistuva
- Osaava
- Kestävään elämäntapaan nojautuva
- Suomalaiseen arvopohjaan tukeutuva
- Uutta teknologiaa hyödyntävä
- Luottamus pääomaa kasvattava
- Avoimesti viestivä
- Myös nuoria kuunteleva
- Taloudeltaan terve ja kestävä

**Ole avoin uudelle
Pidä katse huomissa
Kuuntele nuoria**

Kiitos

**www.reijokarhinen.fi
[@reijokarhinen](https://www.instagram.com/reijokarhinen)**